

Naročnina doma na skü
pni naslov mesečno 2 D.,
na posameznega 2 Din.
50 par.

V inozemstvo 6 Din., ali
z M. Listom, M. Ograče-
kom i kalendarom 8 Din.
50 para., letno 100 Din.
Plačati se mora bar me-
sečno naprej.
Štev. položnice 11806.

NOVIN SLOVENSKE KRAJINE

N G. Milač Simon prof.
Majstrova ul. 3.

Maribor

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.
Cena oglasov:

oglas do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p,
Popust po dogovori.

Namen Novin je: 1) z zagovorom Pravice tolažiti Srce Jezušovo, i 2) z čistimi dohodki podpirati siromake Sv. Ivan Bosko, pomagaj nam oba doseči!

Pismo nemških Luteranov na sv. Očo papa Pija XI.

Naši bratje luteranske vere iz Nemčije majo jako srdite boje z narodnim socializmom, šteri zdaj lada v Nemčiji i šteri je razglaslo državno luteransko vero proti dozdašnjim navukom luteranstva. Verni nemški evangeličanci so se v svojoj neizmerno žalosti obrnoli na sv. Očo pismo. Pismo je objavo list „Korrespondenzblatt für den kath. Klerus“ št. 9. Pismo se etak glasi:

Njegovoj Svetosti papi Piji XI.

Vola, pokoriti se zapovedi našega Gospoda Jezua Kristuša, nas žene k Tebi, Sveti Oča, ar nemremo dale vervati, da bi se mogle Gospodove zapovedi po občinaj, ki so pod novim püšpekem nemške evangeličanske cerkve, popunoma spunjavati i — po sestavi te cerkve — izvršavati. Ar se ta cerkev brezpogojno veže na zdajšnjo državo v Nemčiji, šteroj smo, — se razmi — tüdi mi verni, kak se dostaja krščenikom, i ar se naši sokrščeniki židovskega pokolenja izklüčüjejo z izrečnimi zakoni od vseh cerkvenih uradov, je to znak, da ta nova cerkev v odločilnih točkah brez dvojbe nasprotüje dühi našega Gospoda Jezua Kristuša, kak se nam nazvešča v Novom zakoni i ga je zročilo občuvalo v nepokvarjenom lüteranstvi. Naš Gospod najpre ne samo pravo: „Dajte casari, ka je casarovoga“, nego tüdi: „Dajte Bogi, ka je božegal“ On je tüdi svoje židovsko lüstvo lübo celo v nespreobrnjenom stanji goreče, kak mi lübiamo svoje.

Kak takši, ki ga (Kristuša) ščejo bogati, smo morali jasno spoznati, da nazlük odpori posameznikov i celih korporacij (držtev) nemška evangeličanska cerkev nema niedne inštanice (oblasti), ki bi s pomočjov Svetoga Düha mogla zabraniti te odpad.

Samo Apoštolsko pastërstvo i vučeništvo bi bilo k tomi sposobno. Tak se pokaže kak blodna pot, da se v nemškom lüteranskem protestantizmu nešterni Luthrovi navuki v nasprotüji s cerkvenov izpovedjov Augüstane (člen 7, 8 i 28) držüjo kak edino merodajne — do popune odpovedi istoj slüžbi (pastërstva i vučeništva). — Pri tom pa nikak nesmo pozabili, da je Luther šteo zaprva reformo (pobogšanje) znotra katoličanske Cerkve, pa mi moramo dnes spoznati, da je lüteranstvo — ne brez zvünešnjega pritiska — hodilo krivo pot, ki vodi vsigdar dale od Cerkve i se odtüjüje s tem onoj pozitivnoj reformatoričnoj (dobroj pobogševalnoj) Luthrovoj voli, ar je povdarjalo samo njegove negativne (slabe, senčne) strani. Zato se ščemo odvrnoti od te poti, ki je vodila k ločitvi od Edne, Svete, Katoličanske i Apoštolske Cerkve, i ščemo ponizno prositi, da se v njo znova sprejmemo.

Ar pa znamo, da so vnogi naših evangeličanskih sokrščenikov prišli vsigdar bole i bole do istöga spoznanja kak mi, ščemo zvün toga pitati, ali bi nej bilo mogoče, da se našim bratom povrnitev olejša. Povsedi, gde se šče povrnoti cela občina s svojim plebanušom, bi se naj te kak mešnik katoličanske Cerkve sprijao i posveto pa ostao dühovnik ali bar verovučiteo.

Nadale prosimo uvidenosti, če ešče nadale gojimo materinščino pri slüžbi božoj i iz zadnjih stoletij izročene navade, pesmi i misli, nakelko ne nasprotüjejo katoličanskim šegam i istini. Te bi teda nikak ne zatajili, nego v ednoj cerkvi tak občuvali i gojili, da bi sadi slüžili našim bližnjim i dalešnjim someščanom v kraljestvi Kristuša Krala — da bi v zmisli Njegove reči: „V hiži Mojega Očë je

vnogo prebivališč“ — za one, ki so prehodili štiristoletno cerkveno ločitev, pomagali pripraviti prijeten dom v ednoj hiži Gospodnovej.

Rejsan nas je malo, pa mi se obračamo s punim i močnim zavüpanjom do Tebe, Sveti Oča, ar vüpamo, da bo odgovor, ki ga od Tebe prosimo, vzbüdo tüdi v vesti druge na düžnost za povrnitev. Znamo tüdi, da se dober pastër zavolo edne ovčice, ki se je zgübila, ne zosaga nikše teškoče, gda vidi mogočnost, da jo znova pripela nazaj.

Dne 31. oktobra Svetoga leta 1933, štiristotoga i štirikrat šrtoga leta po nabitji (na cerkvena vrata) Luthrovih navukov.

Nedelska šola.

Za krščansko stanovsko državo.
14.

Če ne priznamo kapitali dobička, ne moremo priznati penezom obresti. Kajti dobiček i obresti, to sta si brat i sestra.

Penez je najpre tüdi — kapital, — edna posebno gibčna oblika kapitala. Zdaj je zlato, vütro zemla, hiža, stroj, kak je vola lastniki, — peneze lejko zamenimo za vsa. Če tak gledamo na stvari, i inači niti ne moremo, potem je samo pravično, če pravimo: krščanska družba ne more poznati intereša, ar intereš je po krivici odšcipnjen del tistoga zaslüzka, za šteroga je niti z malim prstom ne geno lastnik penez, to je tisti, šteri je peneze posodo.

Samo na te način, če penezom ne priznamo intereše, ali obresti, pridejo penezi v prvotne, ne pokvarjene valave.

Kajti če pomislimo, ka so bili penezi nikda i ka so dnes, potem spoznamo, ka smo v teki stoletij peneze čisto po človečem pokvarili. Iz vrastva smo napravili — čemer, strup.

V „Nedelskoj šoli“ smo že razložili, ka človek vsikdar ne meo penez. Življenje ga je navčilo na to, ka so penezi potrebni i dobri. Kda je kmet meo nepotrebno telico, šoštar pa nepotrebne punčule, pa ne krme i ne štale za telico, tiva dva lastnika dobrin sta ne mogla meniti blaga inači, kak samo s pomočjov penez. Telica je bila več vredna kak punčul, šoštar bi rad meo pšenico, ne pa telico. Küpčija je bila sklenjena samo te, gda so lüdje spoznali peneze. Kmet je dobo za telico peneze, šoštar za punčule eden del teh penez, šoštar pa je za svoje peneze lejko küpo pšenico pri drugom kmeti.

Dokeč je bilo malo penez, to je takšega blaga, za štero je vsaki človek rad zameno svoje dobrine, bi ešče razmili, ka je prvi kmet odao svojo telico za menje penez, nego je vredna telica. Na te način si je prišparao čas i poti. Ali dnes, da mammo bankovce, šteri so lejko samo do četrtine pokriti s pravimi penezi, z zlatom, nega nekšega vzroka, ka bi meli — premalo penez, to je takšega blaga, za štero vsaki državlan rad zamenil svoje imanje, ar zna, da za te bankovec pri drugoj osebi tüdi on dobi vse, ka samo potrebuje. Nikda sveta so lüdje doma nepotrebne dobrine zamenili za srebro, za zlato i tak so prišli do — penez. Namesto nepotrebnih 100 telic so meli — malo vrečico zlata. Kem več doma nepotrebnih dobrin je meo človek, tem več zlata, penez si je lejko spravo v svojo skrito i dobro zavarvano vrečico. Dosta let je minolo, kda so zlato začnoli spreminjati na

ednako težke i ednako vredne falate, to je, ka je dobilo zlato, srebro takšo obliko, v kakšoj obliki jo mammo dnes za peneze. Pri takšem oblikovanji pa se je dalo dobro zaslüziti. Med zlato so mešali srebro, ali baker, na penez so pa natisnoli prejšnjo vrednost. Na te način so prišli do velkoga bogatstva očaki dnešnjih velikašov, šteri so meli pravico — kovati iz srebra i zlata peneze. Drugi način obogatitve je bio te, ka so tisti, šteri so meli zlato, peneze, — delali dobre küpčije s tistimi, šteri so meli blago, ne pa küpcov, ali zlata. Dnešnji židovski velekapital je većinoma nastao na te način, ka so meli predniki dnešnjih židovskih velikih bankirov peneze, zlato. To so posodili tistim, šteri so meli blago, ne pa penez i so terjali pri povrnitvi posojila plačilo za svojo dobroto . . . intereš. Po domače povedano: človek je napravio iz penez, iz menjalnoga sredstva, šker — s šterov škerjov so si lejko pametni i menje pošteni prisvojili vrednost dela, štero so ne opravili oni. Kmet ma motiko, ka bi obdelao svoje pole, bogatin je meo peneze, ki bi si s temi spravo brez vsakoga dela, pa ne brez velke porcije jalnosti — dobiček, ešče več penez.

Pa ne mislite, ka so narodi mirno gledali, kak spremenijo ništerni menjalno sredstvo v *finoga ropara*. Ne, narodi so se branili na svoj način. Velikaše, šteri so kvarili vrednost penez, so kaštigali, tržce, največkrat Židove, šteri so na izposojene peneze jemali prevelke obresti, so prisilili, ka se nosili na obleki žuto krpo, naj je že od daleč spozna svet, s kakšim opravičjem si slüzüjo svoj krüh. Morije židovskih družin v vseh krajih sveta so mele glavni vzrok v tom, ar so ravno Židovje največ delali na to, ka je penez, prvič prijateo, dobo novo lice, obliko največšega neprijatelja.

Penez je bio samo menjalno sredstvo, *naj to tüdi ostane*. Ar nekrščansko je, ka bi hlapec zapovedavao gospodari, penez pa je bio postavljen za hlapca i samo slabi lüdje so ga

spremili v gospodara, odnosno: samo človeča pokvarjenost trpi gospodarstvo nekda i tüdi dnes potrebnoga hlapca. (Cerkev se trüdi za to, ka bi se posojüvalo brezobrestno, i dovoli samo male obresti kak odškodnine. Vr.)

Romarje v Slov. krajini.

Srce Slovenske krajine je ne v Lendavi i ne v Soboti.

Tam, gde se bijejo za oblast, tam gde se bratje po krvi in jeziki nekam nezavüпно gledajo, tam ne iščite srca naše vozkejšë domovine. Srse je tam, gde je največ mirnih i dobrih lüdi.

Kda je pokojni beltinski grof na čelno stran beltinske cerkve dao postaviti podobo svetoga angela, niti ne mislo na to, ka je na vidno mesto postavio glasilca najbolše lastnosti, štero zmoro naš narod, *postavo je glasilca dobrote i mirü*. Ar takši smo mi, dobri i mirni lüdje. Najdete med našimi srečne i nesrečne, siromake i bogate, mlade i stare, ne najdete pa človeka, šteri ne bi čüto v svojem srci, ka sta mirolübnost i dobrotu več od bogatstva, več od moči, več od česti i slave.

Dober i prijateo mirü je bio Sloven vsikdar.

Mislimo samo na bojna leta i na pobojne mesece. Mir so pregnali iz našega koticäka, dobri lüdje so mogli mučati. Zato pa se je zdigno naš narod kak eden mož proti tistim, šteri so v svojem srci ne zmogli mesta za dobrotu, šteri so ne bili prijatelje mirü. Naš narod je te zapro vsa vrata na ono stran, od štere strani je štiri duga leta prihajao v naše domove nemir; — stražare je postavio na vse ceste, po šterih bi lejko prišli v nam vsem dragi domači koticëk lüdje slaboga srca. Na jug smo obrnoli oči, od južne strani Müre smo čakali, ka samo tisti človek ma pravico do dobrot toga sveta, šteri je dober i prijateo mirü.

I resan, prišli so . . .

Kalendare dobijo brezplačno:

Samo tisti, ki so popolnoma poravnali naročnino za M. List i M. Ograček, če so na zadnjega tüdi naročeni. Niednomi širiteli ne pošlemo tečas kalendarov, dokeč prle ne poravna cele letošnje naročnine. Cena Marijinoga Lista je 12 Din. na skupni naslov, 15 Din. pa na posameznoga. Ki je to naročnino v popolnosti plačao, dobi brezplačno i poštine prosto kalendar Srca Jezušovoga, če bo naročnik Marijinoga Lista prišestno leto 1935. Kalendarje se najpre davajo k listom tistoga leta, za štero se glasijo. Zato ga samo naročniki Marijinoga lista za l. 1935 lejko dobijo. Če što odstopi za l. 1935, ne more dobiti brezplačno kalendara, ar je letos že dobo ednoga. Greh bi bio želeti za 12 Din. 12 M. listov i dva kalendara, ar bi to bila vkanlivost.

Kalendare dobijo za polovično ceno:

1. Novi naročniki Marijinoga Lista, gda list plačajo v celoti. Za kalendar plačajo v Črensovcih, v Soboti, Križova 4 i v Lendavi v tiskarni 3 Din., indri pa 4 Din. zavolo popntine i pakivanja. Morajo se pa izkazati s potrdilom uprave Mar. Lista, da so celoletno naročnino plačali.

2. Naročniki Novin v državi, če so plačali celoletno naročnino. Kalendar se po pošti samo te pošle, če se 4 Din. prle po čeki notriposlejo. Vsaki zato naj prosi ček, ki šče meti za polovično ceno kalendar, da po njem naprej plača kalendar po 4 Din. V Lendavi v tiskarni, v Črensovcih i v Soboti Križove 4 dobijo naročniki Novin kalendare po 3 Din. Morajo se pa prle izkazati s potrdilom uprave Novin, da so celoletno naročnino plačali.

Kalendar v inozemstvu.

Kalendare prek mej države dobijo brezplačno i poštine prosti vsi naročniki Marijinoga Lista i Ogračeka, če so plačali za njega 40 Din. naročnine.

Naročniki samo Novin dobijo kalendar za 10 Din. i njim ga pošle sama tiskarna. Lejko njim ga pa küpijo tüdi njihovi domači i njim ga pošlejo. Kalendarje se samo te pošlejo v inozemstvo, če so naprej plačani. Zato pišite vsi iz tüjine Vašim domačim, naj Vam küpijo i pošlejo kalendar.

V vrsti romarov z juga so naj-novejši, zadnji — Borci.

To so po mišljenji mladi ljudje, šteri neščejo poznati ne liberalce, ne klerikalce, ne patentirane rodoljubne kričarje i ne — punktaše. Borci pravijo: *Jugoslavlani smo velka družina, so med nami dobri i slabši, ali bratje smo vsi, zato pa ne ravnajmo po poganskoj navadi kričarjev, ne razkazujmo tihincom naše slabosti, ar nam to itak nikaj ne pomaga, nego pomagajmo slabim, dobrim pa dajmo odprto pot do najvišjih mest, da bi nam tam pripravili od dnešnjega lepše življenje.* Borci so teda nekaj novoga med romari z juga. Oni nas neščejo ločiti od Borce i ne Borce, oni zovejo dobre v srci na delo med zidare lepše bodočnosti. Borci ne pri-našajo svajo med brate, to so miroljubni ljudje, takši so kak mi. Borci so ne generali brez vojske, ne pridejo k nam, kak nikda sveta je to bila navada: *za plačilo vojake loviti*, borci so od naroda zvoljeni i priznani voditelje, šterim prek Müre zavüpa staro i mlado, zvün tistih, šteri so kakti rodolübi mislili, ka samo oni majo pravico lübiti tisto zemlo, štero so ne oni, nego kmetje i delavci rešili robstva.

Ne vemo, če so prijatelje Borci vidli podobo svetoga angela na čelnoj strani beltinske cerkve, ali ne. Če ne, naj si ga ogledajo ino naj si zamerkajo, ka tem lepše do sprijeti, kem več dobrote v srci i kem več lübezni do mirü prinesejo med nas. Če so dobri, če so v globočini svojega srca prijatelje mirü, te naj pridejo, bo-

di blagoslovljena vöra njuvoga prihoda. Ali če bi vörvali, ka prihajajo med protidržavne Madjarone, med neverne čuväre državne meje, med lüdi, šteri prej sovražijo „prišleke“, ali ka bi iskali samo svoj hasek, no potem naj rajši ne pridejo, ar mi nemamo volé i ne časa, ka bi komi ešče ednok skazüvali:

V Slovenskoj krajini ne najdete več protidržavnih lüdi, kak indri v Jugoslaviji, *najdete pa dosta več lačnih, slabo oblečenih i bosih.*

V Slovenskoj krajini ne najdete nevernih čuvarov državne meje, najdete pa lüdi, šteri so dali več za krala i domovino kak kelko je poštenjak dužen dati.

v Slovenskoj krajini ne najdete od prečanov menje vredne lüdi, najdete pa narod, šteri je vsaki hip pripravljen, ka s pesnicov drapne po laži tistih, šteri lažejo, ka bi mi radi meli za domačine več pravic, kak za „prišleke“, *ar ne več pravic, nego — ravnopravnost terjamo* i od te zahteve ne odstopimo nikdar.

Mi ne sovražimo nikoga, samo ne verjemo apoštolom, šteri majo na jeziki narod, domovino, krala, šteri brez skrbi sprejemajo plačo voditelov, v petnajstih letih svojega vladanja pa so ne mogli dosegniti niti telko, ka bi naš miren i dober narod *njim vörvao: Jugoslavija je naše odrešenje! On verje to v globini svojega srca po peldi, po navukaj, po trpljenji svojih sinov i hčer, ki so se do smrti zmučeni borili za Jugoslavijo.*

Kovačova Julika.

NEDELA.

Poberite najprle kokol i ga zvežite v snopje, da se zežge, pšenico pa v moj škegenj, pravi Gospod!

V. Naj se zdigne moja molitev, Gospod. O. Kak kadilo pred tvojim licom.

Molimo: Svojo družino, prosimo, Gospod, čuvaj z rednov dobrotljivostjov, da bo, ki se opira edino na vüpanje v nebeske milosti, pod tvojim varstvom vsikdar varna. Po Gospodi Jezusi Kristuši.

O. Amen.

Nedela po Ris. dvajsetipeta.

Evangelium sv. Mataja XIII.

Vu onom vremeni pravo je Jezuš vnožini priliko eto: Spodobno je včinjeno kralstvo nebesko k človeki, ki je posejao dobro semen vu svojo njivo. Gda bi pa spali lüdi, prišao je neprijateo njegov i posejao je kokol med pšenico i odišo je. Gda je pa zrasla trava i sad je prinesla; teda se je skazao i kokol. Pristopivši pa slugi hižnoga Gospodara, pravili so njemi: Gospodne, ne li si dobro semen posejo v tvojo njivo? Odket tak ma kokol? I veli njim: neprijateo človek je to včino. Slugi so pa pravili: ščeš, da idemo i ga vö poberemo? I veli: ne; naj kak, poberajoči kokol, ne poskübete vö žnjim navküpe i pšenico. Nihajte oboje rasti do žetve; i vu vremeni žetve povem žnjecom: poberte oprvim kokol i zvežite ga vu snopje na požganje, pšenico pa spravte vu moj škegen.

*

„Püstite oboje rasti do žetve...“ Mt. 13. 30.

Vnogo lüdi bi dvojilo nad nebeskim kralstvom, nad Kristušovim navukom, nad božov vsamogočnostjov, če nam Gospod nebi zapüsto v sv. evangeliumi denešnje prilike. Zato nas sv. Cerkev večkrat opomina na dnešnji evangelium, posebno te, kda rastejo v moči i oblasti njeni neprijatelji, nevredni dühovniki i verniki.

Bog dopüsti na sveti živetü dobrim i hüdobnim — raste pšenica i stoklas do žetve. Včasi bi si želeli, ka bi Bog s silov iztrebo i pokončao vse neprijatele, vse nevredne i hüdobne lüdi, kak so to šteli napraviti v priliki gospodovi hlapci. Kelkokrat mrmrmo proti Bogi, naj je pokonča i vniči; i če toga ne včini, že skoro zgrajamo nad Bogom... ali Bog misli i dela inači: „Püstite rasti oboje do žetve...“ Zakaj to? Zato, ar Bog nešče motiti, ešče menje pa vzeti človeki njegove proste, slobodne vole, štero njemi je dao i ob drugim pa, ar vsakomi človeki šče dati priliko i zadosten čas za večno zveličanje; i ob tretjim to je proba tüdi za dobre i verne.

Sv. Cerkev to dobro razmi, zato pa ne prosi v denešnjih molitvaj ognja za pokončanje nevernikov, neprijatelov, nevrednih tel, nego prosi bože obrambe na svoje verne i dobre ovčice i nad celo sv. Cerkev. „Varüj svojo družino, prosimo Gospod...“ Tak mislimo i molimo tüdi mi, ar tak je po modrosti i voli božoj dobro.

Pisma naših z tujine

Ardeunes, Francija

Prečastiti gospod vrednik!

V imeni lüboga Jezüsa i presladke Devica Marije pozdravlava nji i vse njuve sotrudnike i Vam vsem vküp želeva, da bi še duga leta glasili i širili naše krščanske liste.

Edno leto je minolo, ka sva odišla v Francijo. Dozdaj sva bila v slabom mestü. Zdaj, pa hvala Bogi, sva jako zadovolniva. Gospod i gošpa živeta tak, kak Bog zapovedava. V 22. št. Novin sva čela lepi pozdrav nam, ki smo v tühini. Človek bi se mogeo zjokati, gda kaj takšega čte i vidi, kak se oni brigajo za svoje razstepene ovčice. Midva njim tüdi želeva, naj njim Gospodni Bog i bl. Devica Marija pomagata, da te svoj namen dosegnejo.

Nadale se njim srčno zahvalüjeva na rednom pošiljanji Novin i jih prosiva, naj nam je pošilajo šče nadale.

Spominava se svojih lübih domačih, posebno drobne dečice, ki sva jo mogla püstiti zavolo sirmaštva mladoletno doma, šteri nama nanč nemrejo i nevejo s svojov malov rokov napisati pozdrava. Pozdravlava je prav kak i svojo lübo mater i tetico. Bog i bl. Devica Marija naj vama plačata trüde, štere mata z dečicov. Nadale pozdravlava g. plebanoša od sv. Sebeščana, širitela Novin Fujs Mihala, da bi mogeo ešče duže širiti naše krščanske liste, vse sosede i prijatele i celo Prosečko ves.

Tak ostaneva Vašiva zahvalniva

Zelko Karol ino Etelka
iz Prosečke vesi.

Razgled po katoličanskem sveti.

Vnožine se povračajo v Austriji. Nenavadno število oseb „brez vere“ je zaprosilo cerkvene oblasti, da se jih naj sprime nazaj v Cerkev. V zadnjih mesecaj se je v samom Beči povrnolo 30 jezero oseb, a v celoj Austriji pa 50 jezero. V velkoj večini so povrnjenci industrijski (fabrični, delavci. Pritisk socialistov je te prisilo, da so se odpovedali veri. Tej primeri davlejo vsakšemi najlepše vüpanje. V par prilikaj se celo misli, da se povračajo iz čistoga osvedočenja. Delavec se več ne boji, ka zgübi mesto i ka ostane brez krüha sküпно s svojov družinov, če bo šo v cerkev i živo tak kak se dostaja pravomi krščeniki. Zavolo toga postopajo plebanošje pri vsakšem jako pazljivo. Po navodilih kardinala nadpüšpeka Innit-zera včijo dühovniki vsakšega povr-

njenca v krščanskih istinah. Zaistino pretresliva je radost i žela teh povrnjencov, ka kem prle postanejo prava boža deca.

Fiškališ postao jezuit. Iz Travancore (Južna Indija) javljajo, da je poznani fiškališ K. K. Thomas püsto svojo slüžbo i stopo v družbo jezuitov. Skoro de sprejeti v kolegij svetoga Srca v Shembanganvori Kodai-kanal. Svoj doktorat je položo na vseučilišči v Madrasi.

Drüštvo proti brezbožcom. Iz Toronto (Kanada) javljajo, da se tam

Nova uredba od kmečke zaštite.

Dosegamao smo pretumačili, koga ma uredba za kmeta, za štere duge vala kmečka zaštita i kak trbej duge, šteri so pod zaščitov, platiti.

Če ništerni kmet ne bi plačao intereša i rate, kak smo v zadnjöj številki našij Novin povedali, to je vsakšega 15. novembra, mora ga vü-nik počakati ešče 30 dnij, te pa lejko zahtejvle proti njemi eksekucijo.

Či pa kmet 3 krat eden za drugim rate ne bi na vrejme plačao i bi vüpnik morao 3 krat eden za drugim rate vözterjati z eksekucijov, te takši kmet zgübij vsakšo zaščito. Vüpnik lejko od njega vöizterja celi dug na ednok i kmet njemi de mogo plačati intereš, kak je pogojeni i nej samo intereš, kak ga določa uredba. Šteri se teda poslüži kmečke zaštite, mora meti skrb, ka de rate na vreme plačüvao, či pa je nede plačüvao, bo meo stroške z eksekucijov, poleg toga pa je ešče nevarno, ka zgübi kmečko zaščito.

Nova uredba pravi, ka zgübi tisti zaščito, od šteroga vüpnik trikrat eden za drugim z eksekucijov vözterja rate. Tisti, šteri je nej dužen več kak 2000 dinarov, pa zgübi kmečko zaščito že teda, či vüpnik od njega 2 rati eden za drugim z eksekucijov vözterja. V tom je razlika proti staroj uredbi. Po staroj uredbi bi kmet zgübo kmečko zaščito že tistokrat, če 3 rate eden za drugim ne bi plačao. Po novoj uredbi pa je za zgübo kmečke zaštite nej zadosta, da kmet samo rate ne plača, nego mora vüpnik, či šče, da njegov düžnik zgübi kmečko zaščito, zahtevati trikrat, ali pri dugovih do 2000 Din. dvakrat, eden za drugim eksekucijo. Če eksekucije ne zahtejvle, kmet ne zgübi zaštite, čiglij rate ne plati.

Zvün toga, ka so düžni kmetje platiti od svojij dugov intereš i rate, kak smo pretumačili v preminočöj številki našij Novin, pa so kmeti düžni vüpnikom vöpostaviti pismo, s šterim pismom lejko vüpniki svoje terjatve na vrednoščo kmetov gor tabulirajo — či vüpniki takše pismo zahtejvlejo. Samo če vüpnik že ma takšo tabulacijo, ka je njegova terjatev popunoma zasigurana, nemre zahtejvati ešče nadalne tabulacije. Či bi vüpnik zahtevao pismo za tabulacijo, düžnik pa ga ne bi šteo dati, te lejko vüpnik dosegne tabulacijo s tožbov ali pa lejko zahtejvle, da sodnija brez tožbe rejši njegovo zahtevo. Kak de sodnija v drugom primeri postopala, ešče ne vemo, ar dozdašnji zakoni takšega postopanja ne poznajo. Moramo počakati, ka bo določo pravilnik v tom pogledi.

Predpis, ka je kmet dužen dati pismo za gortabuliranje, je novi. Stara uredba je takšega predpisa ne mela. Uredba je štela pomagati vüpnikom, ka morejo zahtevati bar sigurnost, če nemrejo zahtevati včasi plačila.

Uredba pravi, da more kmet vödati tabuliransko pismo. Sam mora platiti štempline za to pismo. Če zna sam napraviti pismo, ga lejko sam napravi, či pa ne zna takšega pisma sam napraviti, ga more dati narediti pri tistom, šteri to zna i šteromi je pozakoni dovoljeno, da napravla za drugo pisma, tedar od prilike fiškališi.

Naše sodnije so staro uredbo od kmečke zaštite na takšo formo tumačile, da vüpnik svoje terjatve, štere so pod zaščitov, nemre niti tožiti, nego da more lčakati, da pridejo v plačilo rate i da more samo rate tožiti. Nova uredba izrečno pravi, ka ma vüpnik pravico, cejlo terjatev vöstožiti,

gible močno gibanje proti brezbožcom. To vodi Catharine de Huec, znana katoličanska delavka na socijalnom poli. Pod imenom „Hiše prijateljstva“ se ustanavljajo čitalnice i knjižnice, v štere ma dostop vsakši. Čitalnice so pune knjig i novin, v šterih se pobija posebno komunizem. V vsakšem takšem poslopji je posebna kühinja, gde dobivlejo sirmacije brezplačno hrano, a tüdi švelja je tam, štera brezplačno popravlja obleke.

samo eksekucije s hrambov i llicitacijo gibajoče vrednosti i sekvestracijo i llicitacijo negibajoče vrednosti kmeta more zahtevati samo zavolo rat, kda rate pridejo v plačilo — se razmi tak dugo, kak ma kmet zaščito. Či kmet zaščito zgübi more vüpnik s sodbov voditi vsakše vrste eksekucije proti kmeti.

Či je na priliko nekši kmet dužen od leta 1930 10.000 Din, so naše sodnije do nove uredbe pravile, da vüpnik do 15. 11. 1934 nemre nikše tožbe gordati zavolo toga duga, nego, da more čakati do 15. 11. 1934 i tedar da lejko da tožbo samo zavolo 6% šumet. j. zavolo 600 D. gornjega. Po novoj uredbi pa vüpnik lejko več zdaj celo svojo terjatev vöstoži, samo eksekucije ne bo mogeo zahtejvati, v kolko je eksekucija nej dovolena po uredbi. Vse drugo, ka se more s sodbov dosegnoti, posebno gortabuliranje, pa more vüpnik, šteri celo svojo terjatev vöžtoži, že zdaj s sodbov dosegnoti.

S takšimi tožbami bi sezna vüpniki lejko delali kmetom velke potroše. Tüdi na to je mislila uredba i je zavolo toga določila, da nosi vüpnik potroše tožbe sam, či kmet na targjalaši včasi prizna, ka je dužen i če dokaže, da je vse düžnosti, štere njemi uredba zapovedava, spuno prle, kak je vüpnik tožbo gordao.

Či kmet duga ne prizna včasi na začetki targjulaša i nemre posvedočiti, da je svoje düžnosti iz uredbe pred tožbov vöspuno, pa mora sezna kmet platiti potroše vüpnika.

Düžnosti, štere more kmet po uredbi spunjavati, so, ka plača do 15. 11. 1934 intereš, sledkar pa vsakše leto do 15. 11. 1934 določeno rato (platiti more rato do 15. novembra ne do 15. decembra. 15. decembra lejko vüpnik zahtevle eksekucijo, a düžnost kmeta platiti postoji že 15. novembra.) Zvün toga pa more dati vüpniki na njegovo zahtevo ešče tabuliransko pismo.

Kak se vidi, nosi potroše tožbe vüpnik sam, či kmet na začetki prvoga targjolaša prizna, da je dužen i či posvedoči do 15. novembra t. l., ka je vüpnik tabuliranskoga pisma nej zahtevao, ali pa, či je vüpnik tabulacijsko pismo zahtevao, ka bi njemiga je dao, po 15. novembri 1934 pa de mogeo ešče posvedočiti, ka je pred tožbov platio vüpniki intereš rate, kak to uredba zapovedavle. V takšem primeri kmet nema od tožbe nikše škode, vüpniki pa, šteri šče na vsakši način meti sodbo, je spunjena njegova vola, se zna na njegova potroše.

Či pa kmet ne bi včasi priznao duga, nego bi se spüsto v tožbo i bi pravo, ka je nej nikaj dužen i zahtevao, da se svedoki gorpozovejo ali pa či kmet pred tožbov ne bi spuno svoje obveze, niti vüpniki na njegovo zahtevo ne bi dao tabuliranskoga pisma ali pa ne bi platio intereš ali rate, štere je mogeo platiti pred tožbov, teda nosi on potroše, se zna či tožbo zgübi.

Eden primer, gda kmet zgübi kmečko zaščito smo povedali že ozgoraj. Zvün toga pa zgübi kmet kmečko zaščito, či v nameni, da bi svojimi vüpniki škodo delao, svojo vrednost da prepisati ali pa jo zaduži. Tüdi tisti, šteri je kmeta na takšo delo nagovarjao ali pa je njemi pri tom pomagao, zgübi zaščito, či je kmet.

Če bi se na priliko nekši kmet, šteri ma dug pod zaščitov, šteo vöžognoti plačili na takšo formo, ka bi celo vrednost prepisao na svojo ženo ali brata ali šteroga drugoga, tak ka

bi vüpnik od njega ne bi mogeo nikaj vüzterjati, je takši kontrakt nevalaven, takši kmet, pa tudi njegova žena, brat i tak dale zgübijjo kmečko zaščito, vüpniki pa lejko zahtevlejo plačilo dugov od njih kak bi kmečke zaščite nej bilo.

Glavni pomen uredbe je teda v tem, da se proti kmeti, šteri je pod zaščitov, zavolo dugov, šteri so pod zaščitov, nemre zahtevati licitacija gibajoče i negibajoče vrednosti, hramba gibajoče vrednosti i sekvestracija negibajoče vrednosti. Vse to lejko vüpnik zahtevle samo zavolo interesa i zavolo rat, či te rate i interes kmet v pravom časi ne bi plačao.

Takše eksekucije se zastavijo na zahtevo kmeta. Vse stvari, štere so se vzele pod eksekucijo, se kmeti vüdaojo. Samo v slučaju sekvestracije negibajoče vrednosti ma sekvester pravico, da pobere ešče pov, če je on zemlo obdelao ali jo je dao v arendo.

Do nove uredbe je sodnija takšo eksekucijo zastavila sama, če je znala, ka je dužnik kmet i ka je dug pod zaščitov. Po novom pa sodnija nigdar sama ne zastavi eksekucije, nego samo či kmet to zahtevle.

Či kmet zahtevle, ka se eksekucija zastavi, ar vüpnik ešče nema pravice do eksekucije, more predložiti sodniji občinsko potrdilo, ka je kmet. Za takše potrdilo je predpisana posebna forma. Občine majo za to posebne formulare.

Kak kmet takšo potrdilo predložiti, mora sodnija eksekucijo zastaviti. Či pa vüpnik misli, da občinsko potrdilo ne odgovarja, lejko zahtevle, da preišče sresko načelstvo potrdilo i ga razveljavi. Proti odločbi sreskoga načelstva se more stranka, štera je z odločbov nej zadovolna, pritožiti na bana, proti banovoj odločbi se lejko pritoži s tožbov na Upravno sodnijo v Celji, proti sodbi upravne sodnije pa na Državni svet v Beogradi.

Či sreski načelnik ali višje oblasti spoznajo, da je tisti, šteri je predložo potrdilo, nej kmet, razveljavo občinsko potrdilo i eksekucija se more nadaljevati.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Naš namen v dobi žalüvanja za pokojnim kralom. Prosimo vse dobre düše, naj do 9. aprila leta 1935 vsaki den zmoliyo edno Zdravo Marijo za düšo pokojnoga krala, edno pa za našo milo domovino Jugoslavijo.

V brezplačno dijaško kühnjo pri Lazaristih v Ljubljani so sprejeti iz Slov. Krajine: Rotdeutsch Anica, medicinka od Grada, Berden Pavel, abiturijent z Kobilja, Frumen Ernest, V. razr. gim. iz Otovec, Vratuša Anton, VI. razr. gim. iz Dolnji Slaveč, Horvat Alojzij, abiturijent iz Ivanec, Hrvat Franjo, akademik iz Turnišč, Kranjec Ignacij, VIII. razr. gim. iz Vel. Polane. Kühnjo vodijo preč. g. Čontola Matjaš, misijonar, naš domačin. Prav srčna hvala v imeni starišov vsem dobrotnikom!

Dari na dobrodelno kühnjo „Doma sv. Frančiška“ v Soboti: Fabrika z Hrastnika 24 komadov steklenic za vkühavanje, male i velike, 18 različnih steklenic, velike ino male, 5 steklenih krožnikov (tanjerov), 13 malih kupic za vino, 8 kupic za vodo, 4 kupice za limonado, 5 vrčov za pivo, 2 stekleni ročki vekšivi za vodo, 2 kozarčka za liker, iz Celja 5 kg. žajfe za perilo, preč. g. župnik Koprivec iz Gorenjskoga Din. 100, Dom sv. Frančiška 4 vreč krumplov. — Oča sirot naj povrne vsem v obilnosti. — Odbor.

Bogojina. Urbarijalna skupnost je prizivala proti občinskomi proračuni i to proti postavki 6200 Din. Gđa dobimo rešenje, je objavimo.

Novine narasle za komadov: 9 v Franciji, 1 na Hrvatskom, 1 v Ižakovcih, 1 v Chicagi. Sküпно za 12 komadov. 1 odpovedane zavolo siromaštva na D. Bistrici. — Uprava.

Marijin list i M. Ograček ob 60 letnici našega urednika. Gospod dekan Jerič Ivan so se v novemberskoj številki Marijinoga Lista ino M. Ogračka v imeni dühovščine i

Politični pregled.

Jugoslavija. Po smrti krala Aleksandra so meli zvünešnji ministri balkanskih držav, ki so podpisale balkansko pogodbo, pripravljeno sejo. Na toj so enoglasno sklenili, da bodo hodili po poti pokojnoga viteškoga krala i delali za mir v Srednjoj Evropi. Zdaj se je vršila uradna seja v Ankari, glavnom mestu Türčije, gde so se balkanske države enoglasno izjavile, da od politike Jugoslavije ne odstopijo. Bolgarsko vladu so po seji obvestile, ka so sklenile. Ta je pripravljena stopiti k balkanskoj pogodbi, ali celo v Malo Zvezo. — Minister za vero i pravosodje Boža Maksimovič, je odstopo. Predsednik vlade Uzunovič je odstop vzeo na znanje. Na njegovo mesto je imenüvani začasno kmetijski minister dr. Kojič.

Pot Madjarske. Madjarska bi vsakojakši rada svoje meje popravila, to je povekšala. Pogodbo, ka je z zdajšnjimi mejami zadovolna, je podpisala. A držati je pa nešče. Zato leče na vse kraje, gde bi mogla dobiti zaveznike, ki bi podpirali njeno politiko. Pred kratkim je bio Gömbös, ministerski predsednik v Varšavi na Polskom, da Polake pridobi na svojo stran. Ponavljalo se je pri tom obiski staro prijateljstvo med Vogri i Polaki, kak tudi polska stara pesem pravi: Venger i Polak so bratanki dva i sablami i s klankami (Vogrin i Polak šta si brata sablami kak z kupicami). A Gömbös ne mogeo dosegnoti, ka je šteo. Polaki so veliko nove zemle dobili, da če pristanejo na politiko Vogrov, ka se meje morajo popraviti, te drevo pod sebov podžagajo i v nevarnost spravijo svojo Veliko Polsko. Gömbös je pa veliko li dosegeo, da se je staro prijateljstvo med dvema državama ponovilo i da Vogri majo v Polakaj podporo za pogajanje z Nemci i Talijani. To je najmore namen Nemcov, da pride do zveze med Vogri, Austrijov, Italijov, Nemčijov i Polskov. Zato je obiskao vogrski zvünešnji minister Kánya Beč i zato ide zdaj v Beč, Rim i Berlin madjarski ministerski predsednik Gömbös. Da se dela na to zvezo, svedoči tudi pogajanje Austrijske vlade z domačimi narodnosocialisti, ki so si dali ime nacionalisti. Vse to drkanje pa ni od daleka ne kaže, da bi se iskao pravi mir i prava pomoč za trpeče človečanstvo. Vsaki išče samo sebe, svoj hasek, ne pa ka je Kristušovoga, da govorimo z rečmi božimi, to je, ka bi se boža dika širila i zveličanji düš pripomoglo i mir na zemli dosego.

Ka pišejo francoski listi od te nameravane zveze? Pariške novine „Echo de Paris“ objavljajo ete članek: „Polska i Nemčija sta se odločili, ka povišata svojivi poslaništvi v veleposlaništva i to je Nemčija rad vole napravila, ka se Poljsko zahvali za vse njene zaslüge proti Franciji. Simbolično dejanje pravi, ka je zveza Polske s Francijov ne več temelna ost polske politike. „Dogodek nas je ne preseneto. Že dolgo smo v listi pravili, ka nemamo zavüpanja v polkovnika Becka. Na polski odgovor i na francuski predlog o „vzhodnom pakti“ (27. sept.) nas je prisilo, ka smo mnenje spremenili. Od zdaj moremo držati Polsko kak zaveznico hitlerovske Nemčije. Obisk madjarskoga predsednika v Varšavi nam je dao priliko spoznati, ka Polska ne sodeluje samo v vsenemštvi, liki šče zdaj sodelüvati ešče s predtrdnjavov vsenemštva v Podonavji — z Madjari.

vernikov svoje dekanije toplo zahvalili g. Klekl Jožefi vp. pleb. pri njihovej 60 letnici za vse dobro, ka so s svojimi listi našemi lüdstvi spravili.

Črensovci. Premeščen je naš g. vučiteo Skočir Stanko v Bogojino.

Dijakom, ki od dome hodijo v gimnazijo naznanja Dom sv. Frančiška v Črensovcih, da v njegovoj dobrodelnoj kühnji v Soboti, Križova 4 dobijo vsaki den obed. Naj se javijo pri č. sestraj, ki ga šče jo meti. Na mesec se plača 100 Din. Za siromaške dijake bo brezplačen obed, če najdemo dobrotnike, ki plačajo za nje gornjo svoto.

Odgovornost Madjarske pri pripravaj za marsejski atentat je dnes jasna. General Gömbös, šteri se je pred davnimi časi vdejstvüvao v Zagrebi med teroristi, je bio sprejeti v Varšavi od vladnih prijatelov, šteri se borijo za skupne cile“. Polski listi, šteri so pozdravljali madjarskoga državnika, so gučali od jezeroletnoga prijateljstva med Polskov i Madjarskov. V srednjem veki sta bile Madjarska i Polska obrambna zida krščanstva proti Türkom, ali od te naprej je Polska bila žrtv nemške i ruske parovnosti, medtem, gda je postala Madjarska vsikdar bole politična zaveznica tistoga nemštva, štero je davilo Polsko. Tak je to potrebno, ka tudi dnes stopi Polska v mreže naslednikov Friderika II., ka bo primera bolša. „Gazeta Polska“ je pisala, ka je prijateljstvo z Madjari potrebno za pomirenje Podonavja. Lepo! Tak te senja Polska od linije, štera naj bi pelala od Polske prek Madjarske v Italijo. S to zavezniškov črtov se tak skuša Polska braniti proti stiskalnici, štero delata na ednoj strani Nemčija, na drugoj Rusija i štera je pred 150 leti polsko državo vničila. Na ednoj strani se šče vezati z Nemčijov, na drugoj strani pa s pomočjov Nemčije vladati nad Slovani! To so te senje maršala Pilsudskoga. Samo, da se ne ponovi žalost, stara zdaj že 150 let. Vezati se z Nemčijov i z Madjari proti Slovanom. Naj bi ta usodna politika ne koštala prevelikih žrtv, štere bo mogo prenašati dober polski narod.“ Za nas sledi iz toga samo to: Gđa smo se lani trüdili najti sporazum z Italijov, smo s paktom štirih zgübili Polsko. Ne ponavljamo napake, ka bi zdaj pa iskali sporazum z istov Italijov na škodo naših prijatelov v Maloj zvezi. Mi ne smemo sodelüvati v Srednjoj Evropi z Italijov, če je ta ne prle pretgala vse zveze z Madjarskov.

Španjolska. Revolucija socialnih demokratov je minola. Vlada jo je premagala. Šteli so razkričati bolševiško republiko, kakša je v Rusiji i Meksiki. Pa ne se njim je posrečilo. Pač pa se je posrečilo zvediti, što so to revolucijo pripravljali. Pripravljali so jo socialni demokratje i bolševiki združeni s slobodnozidari. Tej zadnji so jako bogata gospoda, šterih namen je vničiti vero Kristušovo. Tej so zapevano delavstvo hujskali na reberijo, njemi švercali orožje, ar so se vüпали, ka če delavstvo zmaga, bodo oni vodili državo, se mastili od državnih dohodkov, delavstvo pa krmili z zakoni na papiri samo, ne pa z pravico. Zdaj pa, ka je delavstvo premagano, nega nikde te gospode framaonske. Odskočila je prek meje na Francusko, gde vživa gostolübjje francoskoga slobodnozidarstva, roparov cerkvenoga imanja, povzročitelov veliko veri sovražnih zakonov. Pa Kristuš Krao bo te tudi premagao, samo moliti je potrebno i vero njegovo trdno držati.

Meksika. Parlament je sprejeo sklep, po šterom spozna vsako dühovnikovo delovanje za nepotrebno. Stem je skrb za düše zabranjena. Pa Meksikanci so katoličanci. Pa dobri katoličanci. A vladu majo bolševiško, štera je nesmileno bije. Do toga je pa prišlo tak, ka so ne podpirali krščanske, nego nekrščanske novine. V tej je prej več i lepših kepov notri, pa več veseloga. No zdaj te majo kepe, a ne lepe i mesto veselja samo žalüvanje. Včimo se od njihove nesreče i molimo za nje.

Po nizkoj ceni je dobrodelna kühnja Doma sv. Frančiška v Soboti dala dozday 293 obede i 54 večerj. Sküпно 347 malov. Pri tej malaj se niti trüd ne plača, niti para ne zasluži, dela se vse za boži lon na pomoč tistim siromaškejšim lüdem, ki nemajo občem, da bi si v krčmi naročili jesti. Mogoče je pa to dobrodelnost samo tak vršiti, če jo dobre düše podpirajo. Vsem se ta priporoča, ki so dobrohotnoga srca i majo občem za podporo. Brezplačni stan i prehrano je dobila skoz en mesec dijakinja, ki zavolo griže ne mogla od doma hoditi v šolo v Domi sv. Frančiška v Soboti.

Prosimo dobra srca, da se genejo za siromaške dijake. Dosta dijakov obiskavle sobočko gimnazijo od doma, ar stariše njihovi ne zmorejjo teliko, da bi njim najeli stan z prehranov v Soboti. Za te siromaške dijake, šterih starišom so gospodarske razmere tak skromne, da ne morejo svojoj gimnazijskoj deci poskrbeti stalnoga stana s prehranov v Soboti, prosimo mesečno 100 Din podpore, da njim damo obed in toplo sobo. Dobra srca naj se javijo pri „Dom sv. Frančiška“ v Črensovcih. Toisto prošnjo smo vložili tudi na g. ravnitelja gimnazije.

Navuk za tretjired je to nedelo, 11 novembra v Črensovcih po večernici. Večernice ob 2.

Črensovci. Pred kratkim smo zakopali mlado Hozjanovo ženo, ki je vmrla po porodi i zdaj k Vsem Svetcom drugo, Ritlop Martina ženo. Oba z možom sta bila v Franciji. Ona je prišla domo na porod. Porodila je srečno, a dete je vmrlo. Mati porodnica se je čütila dobra, a naednok jo samo zgrabi pri porodaj nastopni navadni beteg i jo vmori. Mož se je paščo iz Francije domo, a prišo je prepozno, par vür prle so njemi zakopali ženo. Poklekno je samo pun žalosti na njeni hladen grob. Mladi mož je zdaj že drugoč dovec.

Srednja Bistrica. Naša ves je dugo zdržala v zdravji, a zdaj je tudi na njo prišeo red. Nekaj jih je zbeležalo na griži.

Gornja Bistrica. Za spomin mojemi pokojnomi dedeki. Blaženi so mrtvi, ki v Gospodi merjejo! (Razod. 14, 13.) Pred nekolko meseci mi je dober Bog k sebi pozvao očo. Bio sem ravno v velki nevolaj zavolo slaboga zdravja, gda je bio na smrtnoj posteli. Srce Jezušovo mi je pa itak telko pomoglo, da sem ga mogeo na zadnje še živoga poglednoti, pa tudi ž njim govoriti. — Po njegovoj lepoj smrti je prišla znovič smrt in mi pokosila velki zemelski kinč: dedeka. Oni so lübili siromake, lübili so tudi Novine ino M. list, čiravno so ne znali čteti, itak je pa vsigdar njihova žela bila, da njim što prečte. Oni so bili tisti dober, veseli, jaki, daroviti mož, ka so školali svojega vnüka. Njuva žülnata roka je krajcar za krajcarom vküp spravljala i tak pomagala odgajati ino pripravljati za dühovniški stan svojega vnüka, šteroga so lübili kak svoje lastno dete. Vzglieden mož so bili, nej so se nigdar sramüvali Boga moliti, molili so dosta; vsaki čas so znali skoristiti za molitev ino posebno so molili v te namen, da njim vnük dober redovnik i dühovnik postane. Teško so čakali, da vidijo ednok onoga, za koga so se dosta mantrali i brigali, pri oltari Gospodovom, ali nečemurna smrt njih je prle pokosila, ar je njuva düša že zrela bila za plačilo, štero so si zaslužili za velka dobra dela. Bog Vam plati stokrat, dragi dedek, ka ste me v tak lepi red pomogli spraviti!... Srečno ste mrli, veselo ste v večnost šli, nepopisno te se tam vekomaj veselili, ar ste z svojimi molitvami, dari, zatajüvanjom, dobrim življenjom spravili Jezusi ednoga redovnika. Bog daj več takši pravi krščanski dedekov našoj „Slov. krajini“, mojemi pa naj na veke svetlost večna sveti. — Fra Silvester Prša, bogoslovec iz reda sv. Frančiška

Melinci. Dobili smo gosta v našo ves, šteromi so ženske ponüjale domače piti. Pravo je, da nede pio, ar njemi šmarnica škodi, ka je zadnjič tudi malo pio, pa ga je v enkray v grabo vleklo. Tečas se je brano šmarnice, dokeč se je ne natelko napio, ka je ne v enkray v grabo spadno, nego naravnost dol na svoj pošteni spodnji tao.

Turnišče. Naš gospod provizor so že dobili do rok imenüvanje za prošta v Ptuji. Se iz srca veselimo, da je naša fara dosegnola to čast, ka pošle v Ptuj cerkvenoga dostojanstvenika. — V nedelo 4. nov. smo si zvolili novoga kantora, g. Dominko Štefana, ki je že pol leta lepo vodo cerkveno spevanje, našega rojaka iz Gomilic. — Iz srca čestitamo mil. g. prošti Greif Ivani na odliküvanji kak i g. Dominki na imenüvanji. — Vrednik,

Petanjci. Banovina je napravila prek Mure novi brod, ar se je z dozdašimi lastniki broda ne mogla pogoditi zavolo visike cene.

Što pa te? Jako resni gospodje so obvestili naše uredništvo; da list „Ljudska pravica“ podpira z penazi g. Hartner. Od gospodov, ki so blizu toga lista pa, da to dela g. dr. Peterlin. Oba gospoda sta dala izjavo, da so glasi od njega razširjeni neistiniti. Mi zato moramo pitati, što pa te podpira te list? Nekaj ga mora. Edno je istina, najprej to, da so pri listi tisti gospodje, ki so bili pri „Novom Časi“, šteri je splavao v komunistične vode. Što je tak tisti skrivni podpornik?

Brez brige... „No zdaj sem pa brez brige!“ je pravo Miška. „Oskrbo sem se za starost, oskrbo tudi za slučaj smrti i tisti deci sem zasiguro nekaj penaz.“ — Sosed je začuden gledao Miško. Mislo je, da ga šče potegnoti, ar je znao, da pri Miškovo-voj hiši penaz ne v obilnosti. Miška je vido sosedov začuden obraz i je nadaljvao: „Ka se čudivaš, kak da ne bi šteo vervati? Ka sem povedao, je gola istina. Zavarvao sem se pri „Karitas“ za starost, za slučaj smrti i zavarvao sem tudi doto svoje dece.“ — Ali ne bi štel tudi vi tak govoriti? Lehko te gučali, samo oglasite se kem prle pri vodstvu „Karitas“ v Maribori, Orožnova ul. 8. ali v uredništvu „Novin“ v Črensovcih, ali pri domačem zastopniki i se zavarte!

Žizki. Pri č. šolskih sestraj se začne 15. novembra gospodinjskih tečaj. Dozdaj je priglašeni 13 tečajnic.

Delo je iskalo v Soboti na borzi dela od 21. do 31. okt. 5 moškov i 6 žensk. Iz dozda prijavljenih ne do-bilo dela 87.

Od naših v tujini.

Pozdrav pošilajo: Toth Štefan Ferme Douchy v Franciji celoj Sloven-skoj Krajini. Piše, ka komaj čaka vsak-šo nedelo naše liste. **Bobovec Marjeta Chouzy, Francija** celoj Sloven-skoj Kra-jini. Zahvaljuje se na rednom pošiljanji krščanskih listov, šteri so njoj na naj-večke veselje. Javla nam, da je dobila edno novo naročnico za naše liste.

Iz Londona v Melbourne v Australiji v 71 vürah.

Pred kratkim se je vršila zrako-plovna tekma iz Londona v Australijo. Zmagala sta Angleža Scott i Black, šteriva sta dalečino med Londonom i Melbourne preletela v 71 vürah. Drugiva sta bila Holandca Moll i Pa-roneutier, mela sta vekše letalo i ž njima se je vozilo ešče nekaj ljudi, a sta bila samo nekaj minut za Angležoma. Angleža sta se ne zogibala ni-

edne nevarnosti i nadjala sta si geslo „Ali zmaga ali smrt“ i zaistino sta zmagala. Strokovnjaki so zračunali, ka bi najhitrejšje letalo moglo preleteti v Melbourne v 4 ali 5 dnevaj, toda An-gleža sta preletela v 2 dnevoma, 23 vürah i 44 minotah. Či vzememo vkrej čas, šteroga sta letalca napravila, da sta mogla petkrat pristati med potjov, dobimo, ka sta pravzaprav letela 64 vöre i 2 minoti. Avstralci so jiva lepo sprejeli. Scott je spregovoro nekaj reči v zahvalo. Med drugim je tudi povedao: „Zdelo se nama je, ka le-tiva najmenje 500 let, gda sva se spü-stila na polet proti mesti. Mesta Mel-bourne sva ne poznala, samo po sli-kah iz časopisov sva spoznala mesto Melbourne.“

Ta tekma je zahtevala 2 člove-čivi življenji. Letalo Angležov Gilmana i Bainesa je treščilo v južnoj Italiji na zemlo i zgorelo. Oba letalca sta tudi zgorela. Pot v Australijo trpi več tje-dnov po hitroj ladji, letalo je pa ra-bilo samo tri dni, ar je daljava — dvajsetijezero kilometrov.

Gospodarstvo.

Naši sezonski delavci.

2.

Kak je to mogoče, ka je za sme-šno nizko plačo dobo delavce tudi že poznani grabežlivi paler?

Samo zato je bilo mogoče, ar so naše sezonske delavce, kakti naj-bole zapuščene siromake, skoro vsi pred Bogom odgovorni prepustili svo-joj žalostnoj usodi.

Mi, te ešče deca v Beltincaj, smo se skrili, kda so pelali velki vozovi sezonske delavce na delo, ali z dela domo. Večina je bila pijana, ne vo-zovih so se drli, na poti so preklin-jali i se pretepali. Večina je bila stra-šnoga, kmičnoga obraza, slabo oble-čena, slabo umita, ne obrita. Samo eden moški je bio lepo oblečen, ok-rogli i rdeči v obrazi, te se je z bi-ciklinom pelao, ali deleč pred vozovi, ali za njimi: — paler.

Sezonski delavci so bili v naših očaj v tistom časi najbolje strašni lü-dje, od teh smo se bojali i je bila vsaka pot do našega srca za sezon-ske delavce prepovedana... Samo edno reč so meli, kaj bi njim radi vzeli, juve lepe, tužne pesmi...

Sezonske delavce v tistoj dobi bi lejko primerjali z jesenskim listjom. Vöter siromaščine jih je nanoso iz vseh koticov domačega sveta.

Znam, bili so med njimi tudi ne siromaki, ali tej so pokazali za nas ednako strašno lice z onimi, štere je siromaštvo gnalo v orsag. Prevla-dovali so pa, se zna, vsikdar siromaki.

Tisti, šterim je pozimi zmenkalo mele.

Tisti, šteri so se mogli zadužiti, ar njim je poginolo živinče.

Tisti, šteri so se v svojem ob-vüpnom siromaštvi izročili lažljivimi prijatelji — alkoholi.

Što pozimi ne meo krüha, je lejko dobo melo pri paleri. Tisto me-lo, štero so prejšnje leto na račun delavskih žalodcov prisleparile kü-harce.

Če je bio siromak penaz potre-ben, je lejko dobo kaporo pri paleri. Tiste penaze, štere je prejšnja leta ne-opaženo oddao paleri iz svojega za-slüžka.

Če je pijanci zmenkalo porge, se je obrno na palera, včasih krčmara, i tam je lejko pio, če je podpisao na pogodbi svojo gospodarsko smrt za edno novo leto.

Da: za svoje so se odavali naši siromaki tistim, šteri so s pelinom grenili že itak bridko življenje sezon-skoga delavca.

Za to pogansko življenje je mela našim tüja oblast slepe oči i glüha vüja. Paler je meo dobre zveze z go-spodov, znao je gučati po jeziki go-spodarov, njemi so tudi bole grobe pregreške spregledali, ar je b'o siro-mašni delavec, nemanič v očaj te go-spode človek nižje vrste, na pol živina.

... Večina delavcov je dobro znala, kaj za ednoga človeka je pa-ler, pa itak so tudi tej siromaki pod-pišivali pogodbe... Za palera jih je ne sprijao gospod, brez palera pa ne bilo dela. Tudi te ne, če bi gos-pod rad meo delavce brez palera, ar delavci so bili sposobni za delo pod pritiskom palera i njegovih tihih pri-ganjačov, brez teh pa ne — nikdar! Našim sezonskim delavcom niti na miseo ne prišlo, ka bi lejko postao paler v imeni vseh eden od delavcov. Kaj še, da bi delavci sami sprejemali pogojeni živež i ga dali v priprav-lanje — svojim, ne palerovim kühar-cam. Našim delavcom, ar so stali kak od vetra nanošeno listje brez vsake organizacije, niti na miseo ne prišlo, ka bi se s skupnim delom lejko olaj-šalo trdo življenje sezonskih delavcov, ka bi s smešno malimi stroški lejko preskrbeli udobnost v stanovanji, po-čitek v prostom časi, — kaj še to, da bi meli v sezonskom deli dobro šolo za napredno kmetijstvo!

Pa vse to, ka je bilo nemogoče včeraj, je mogoče dnes i zütra, toda samo z novim palerom, šteri je več ne svoj gospodar, nego zavüpnik de-lavcov.

Pošta.

Küzmič Jožef, M. Sobota, Kroška c. Küzmiča sta dva plačala. Pri Vas smo meli napisano tudi od ovoga, zdaj smo to vredili i tak je zdaj vse plačano od oba. **Drvarič Ludvika žena Martjanci.** Novine naročo Go-dina Marko v Franciji, ki z možom vküp dela.

So plačane do novoga leta. **Ropoša Štefan, Marly, Francija.** Penaze sprejeli Bog plačaj dar na Dom sv. Frančiška. **Žizek Mihal, Izakovci.** Bernjak Peter naj da lastnoročno podpisano izjavo, ka se prepiše delež od Za-druga za našo naročnino. Podpis pošlite se. **Sedmak Karol, Leskovec 137.** S posla-nim so plačane Novine za l. 1934. **Marjeta Bobovec, Francija.** Penaze sprejeli i po želi razdelili. Hvala za trüd, ka si dobila edno no-vo naročnico. Bog Ti bo dobro delo plačao. Ta nova naročnica dobi od 1. novembra vse, tüdi kalendar. Plača za vse 28 Din. **Ke-rec Alojz, Pierrefonds, Francija.** 91 Din 75 par smo dobili više od letošnje naročnine i je spisali kak naročnino za drugo leto. **Sa-pač Ludvika, ki je v Franciji Charteres, domačim.** Novine so prišle nazaj. Duga je ešče 27 Din. Prosimo, da ga poravnate. **Tóth Štefan Ferme de Douchy, Villers.** Novine smo Vam zato stavili, ka so bile naročene samo do prvoga oktobra. Zdaj Vam je bomo naprej pošilali. Krivda je bila tistoga, ki je naročo v Soboti za Vas Novine.

Vreme.

Po zagrebškoj vremenskoj napovedi se pri-čakuje še toplo vreme. Bečka postaja pa naznanja sneg.

Cene.

Nespremenjene.

KROJNA KNJIGA!

Krojači šivilje in one cenj. dame, ki si delač obleke doma same in učiteljice obitno nadaljevalnih šol. Izšla je krojna knjiga za damske obleke in perilo v slovenskem in srbohrvaškem jeziku. Ima 156 strani, preko 100 slik, najrazličnejše kroje in dve konfekcijski tabeli. Zahtevajte prospekt! Naroča se:

Knafelj Alojz, krojni učitelj, Križevniška ul. 2. Ljubljana.

Uprava občine Lendava.
No 4385/34.

Razglas.

Uprava občine Lendava nazna-nja, da se bo vršil v Dolnji Len-davi veliki živinski kramarki se-jem — ki bo nadomestil odpadli sejem 28. septembra 1934 v pon-deljek, dne 19. novembra 1934. V D. Lendavi, dne 3. novem. 1934.

Delovodja: Predsednik:
Tivadar s. r. A. Bačić s. r.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkolančneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Pa-ris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luk-senburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

24-24

Sresko-kmetijska ino šolsko-vrtnarska razstava v Soboti.

Poleg šolsko vrtnarske razstave so bili lepo zloženi kaktusi, kakših 80 različnih vrst iz vrtnarstva (gredarstva) Györfi.

Nato je sledila šker za vničava-nje sadnih škodljivcov i različno škro-pivo v naravi i kepaj po njegovo-uj učinkovitosti.

Tudi tvornica Ruše za umetno gnojilo je zbujala s svojim stolpom, naravnim zgledom i kepami v vsej kme-tijskih rastlinaj veliko pozornost i pri-vlačnost.

Oddelek narodnoga poslanca g. Benka je zavzeo v glavnom krmske rastline i vinogradništvo.

Na velkom odri je bilo zastopa-no šumarstvo. Gojitev šumskih sadik, semena, škodljivci šumskoga lesa i različne vrste lesa. Posebnost je bilo tudi lovstvo z raznimi našopanimi stvarami naše domače divjačine, raz-lične pükše i strelivo.

Tomi je sledila banovinska kme-tijska šola v Rakičani i semenogoj-ska postaja Beltinci. Rakičanska šola je razstavila vse kmetijske i sadjarsko-vrtnarske rastline i semena. Med temi se je posebno opazo püšlec rdeče zrelih jagod, ka je v tom kesnom je-senskom časi redkost.

Što je pa z odprtimi očmi opa-züvao semenogojško postajo v Beltin-

cih i dozdašnje njene razstave, je mogeo nepristransko ugotoviti napre-dek. Vsaki opazüvalec se je stavo pri tipu pšenice za dravsko banovino, je vido nazorno predočenje križanja pše-nice, vnožino pridelka i hektoliterske teže. Posebno se je izkala štev. 277. Vse to je gotovo v ponos g. ing. Mi-kuži, šteri deluje na toj postaji od njene ustanovitve.

Naslednji oddelek je zavzemao pridelke naših goričkih kmetov. Te je bio po obsegi i množini razstavleno-ga blaga največki. Zastopane so bile vse kmetijske rastline, štere je kmet do najnovejšega časa pridelao. Žita-ricice (silje) po svojoj velikosti, kako-vosti i težini ne so dosla zaostanole za semenskov postajov. V tom od-delki so zbujale posebno pazko, re-bundija 14 kg., tikvi od 30-35 kg. edna. Karfijola 4 kg. samo cvet (Vojt Franc, Veliki Dolenci.) Pri krumplaj so pa bili najlepši: kresnik, rožnik i oneidovec.

Nekaj posebnoga je bila doma-ča obrt. Spregledno je bilo predoče-no pridelüvanje lena i konople; pre-ja domačega platna i iz toga različni domači izdelki: obleke, brisače, prtí na stol, postele i več drugoga. To bi si posebno mogle ogledati naše mla-de gospodinje i doraščajoče dekline, ar je to nekaj zdravoga, domačega, ne samo slovenskoga ali jugoslovensko-ga, liki slovanskoga. Ravno tak je bi-

lo predočeno izdelüvanje tikvenoga olja. To pa je posebno zanimalo go-ste iz drugih krajov, šteri ne poznajo toga dela.

Tudi lončarje so razstavili vse vrste posode i razne okraske iz ilovice.

Velikanska vnožina pa je bila razstavljenih jabok vseh vrst iz naše goričke. Na obe strani v sredini dvorane so lepšale razstavo ednake ame-rikanske kište, v štere so bile jabo-ke spakivane v svileni papir i enotno vložena. Večina tej jabok je bila oda-na že prvi den po ceni 2.50 Din za kg. Največ i najlepša jaboka je raz-stavo g. Faflik Alojz, hotelir, v Soboti. Nato Bačić Franc, Grad; Bencik, Mo-ravci; Mikolaj, Markovci; Čarni, Iva-novci; Koglot, Kruplivnik; Lilek, Stru-kovci i drugi.

Zastopano je bilo tudi vinarstvo i to z obeh srezov. Najbolša vina so razstavili: Veleposestvo, Varga i Toš; mošt pa Magdič, Dolnja Lendava; Jelovšek, Tešanovci; Benko, narodni poslanec, Sobota, Lipe, Selo. Od žga-nice je bilo največ razstavlene gorič-ke slivovice, nekaj tropinščiće, konja-ka i borovičke. Od vina je bilo 23 vzorcov, od žganice pa 16.

Odzüvna dvorane so bile v klet-kaj štajarske kokoši, rece, goske, pu-rani i zavci. Železni i leseni model za izdelüvanje silažne jame za kvašenje zelene krme. I vse vrste šker, štero nüca dnešnji kmetovalec. (Dale.)

Dvorba pri betežniki.

Betežniki pa, šteri ne prenese nikše masti, damo mehko kühano jajce ali pa spečeno na vodi. V po-sodici zavremo nekaj žlic vode i vr-žemo na njo že prle potreto jajce, štero pa ne sme biti razlijano. Jajce dobro pokrijemo i gda je belak že trdi, je jajce pripravljeno. S takšim jaj-com ide najbolje pečeni krüh nama-zani s putrom. Betežnik lehko dobi vsikdar kavo, čaj ali mleko, če je zdravnik ne posebno prepovedao.

Poleg omenjenih jestvin mora be-težnik dobiti dosta sada. Sirovo sadja je včasih žmetnej prebavljivo kak küha-no. Od kühanoga sada so najbokše ma-rulice kühane skupno s slivami. Süha jaboka i sühe grüške, posebno, če so dobre vrste, dajo dober kompot. Škoda je, kalüdje süšijo samo najslabše sadje, štero prerano spadne z drevja. Kühanih grüšek betežnik naj ne je, ar so težko prebavlive. Kozarec oranžo-voga soka pred zajtrkom poživi i os-veži betežnika i njemi vredi prebavo. Oranžo moramo prerezati na polovico i stisniti v kozarec.

Jako dobro za deco je banana, štero potrosimo s cukrom. Nadale tudi grapernit i ananas, ki se pri nas žmetno dobita i sta jako draga.